

Milieujaarverslag 2020 RKZ

Auteur: Ada Hagens
Functie: Milieucoördinator
Datum: Augustus 2021

Voorwoord

De renovatie van het Rode Kruis Ziekenhuis (hierna RKZ) komt dichterbij en de plannen worden concreter. Vanuit het nationaal Klimaatakkoord zijn doelen gesteld waar ook wij als ziekenhuis aan moeten voldoen : 49% CO₂ reductie in 2030 en 95% in 2050. Het RKZ wil zich hieraan conformeren. De renovatie biedt hier unieke mogelijkheden toe; nagenoeg alle installaties bij het RKZ zijn *end of life* en afgeschreven. Voor de noodzakelijke vervanging van deze installaties moet er bouwkundig ook veel aangepast worden. Samen met de functionele wijzigingen kunnen we met de renovatie ons pand in een keer, zonder al te veel meerkosten, volledig verduurzamen. Een unieke situatie in Nederland. Het adviesbureau Sweegers en de Bruin heeft op verzoek van het RKZ onderzocht hoe wij deze CO₂ reductie kunnen gaan halen. We hopen in 2021 te gaan beginnen met deze renovatie om een toekomstbestendig ziekenhuis te realiseren, waarin we kwalitatief en duurzame zorg kunnen blijven leveren.

Echter in 2020 hebben wij ook niet stilgezeten. Verschillende maatregelen zijn getroffen om de CO₂ uitstoot terug te dringen, zoals isolatie van leidingen en appendages, twee superzuinige luchtbehandelingskasten zijn aangeschaft en LED verlichting wordt steeds verder uitgerold binnen het ziekenhuis. Tevens is het certificaat van de milieuthermometer gepronoggeerd, waarmee wij onze verantwoordelijkheid bevestigen om op het vlak van duurzaamheid te blijven verbeteren.

Martijn van Dijken
Manager Facilitaire Dienst

Inhoudsopgave

VOORWOORD

1. INLEIDING	7
--------------------	---

SAMENVATTING

2. HET RODE KRUIS ZIEKENHUIS	8
3. MILIEUZORG	9
4.1 MILIEUBELEID.....	9
4.2 MILIEU BINNEN DE ORGANISATIE.....	9
4.3 CONTINUE VERBETERING EN BORGING	9
4. MILIEUACTIVITEITEN IN 2019	10
5. INTERNE EN EXTERNE AUDITS EN INSPECTIES.....	13
6. VERBRUIKSGEGEVENS	14
6.1 ENERGIEVERBRUIK	14
7.1.1 ELEKTRAVBRUIK.....	15
7.1.2 GASVERBRUIK.....	15
7.2 WATER	16
7.3 AFVAL.....	16
7.4 CO2 FOOTPRINT	17
8. BENCHMARK	18
9. VOORTGANG MILIEUDOELEN MILIEUBELEIDSPAN 2018-2022.....	19
10. MILIEUACTIVITEITEN IN 2020	20
BIJLAGEN.....	21
Bijlage 1: Begrippenlijst	

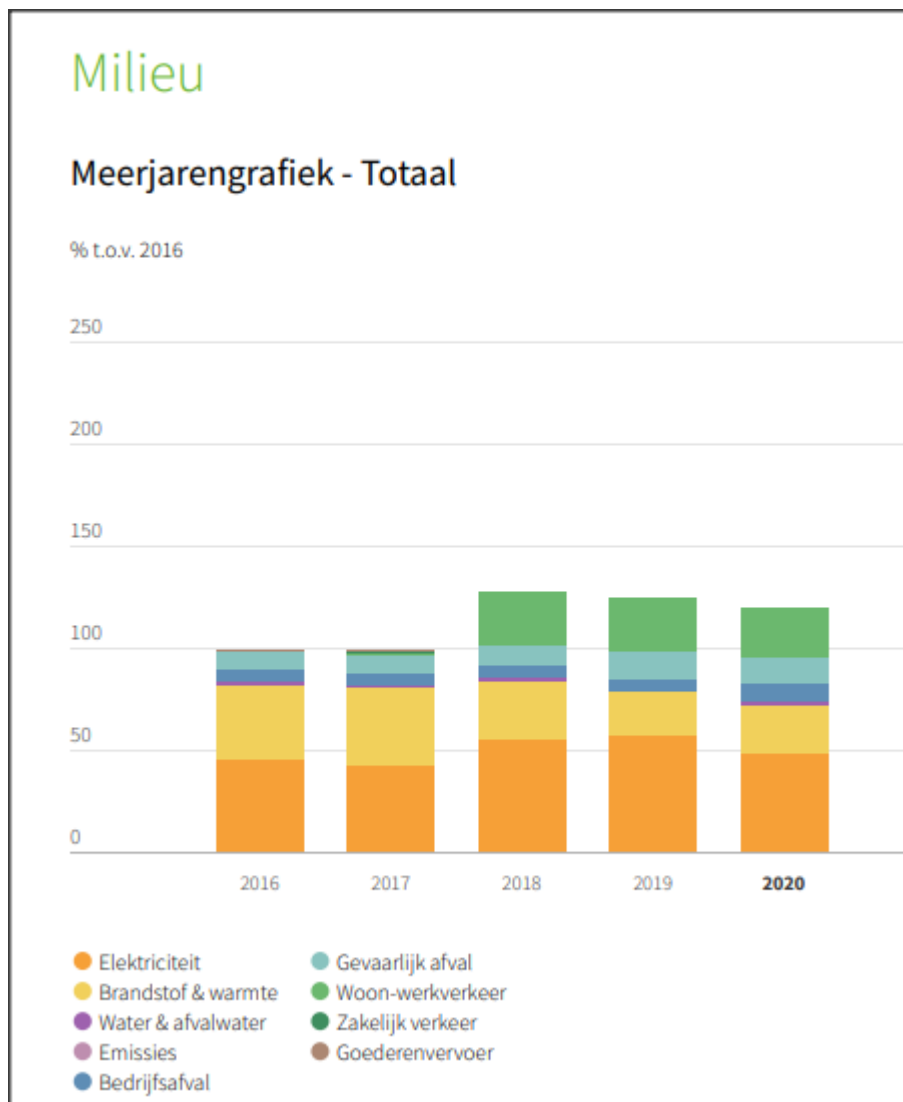
Samenvatting

Het Rode Kruis Ziekenhuis (RKZ) heeft zich ten doel gesteld om het klimaatakkoord te volgen: 49% CO₂ reductie in 2030 en 95% in 2050.

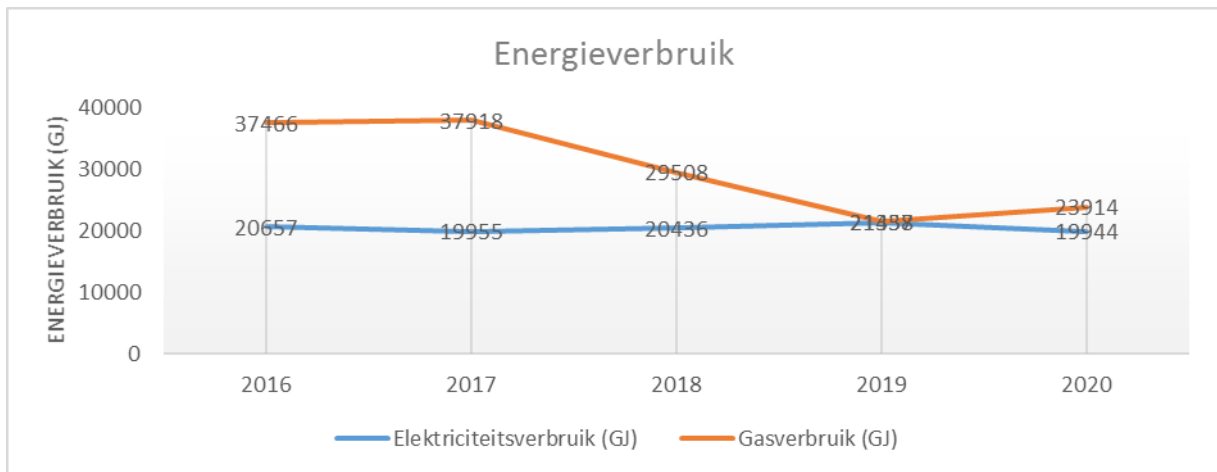
Om de voortgang van de milieumaatregelen binnen het ziekenhuis te onderzoeken, wordt ieder jaar een milieujaarverslag opgemaakt.

Het RKZ is een grootverbruiker van bijvoorbeeld elektra, gas, water en afval. Om inzichtelijk te maken of het RKZ dit grootverbruik op een zelfde niveau houdt of dit verbeterd of verslechterd, worden de verbruiken bijgehouden.

In onderstaande figuur wordt de verdeling van de milieubelasting in van 2016-2020 over verschillende thema's weergegeven (bron: milieubarometer).

Figuur 1: milieubelasting per milieuthema

Figuur 2: Energieverbruik RKZ

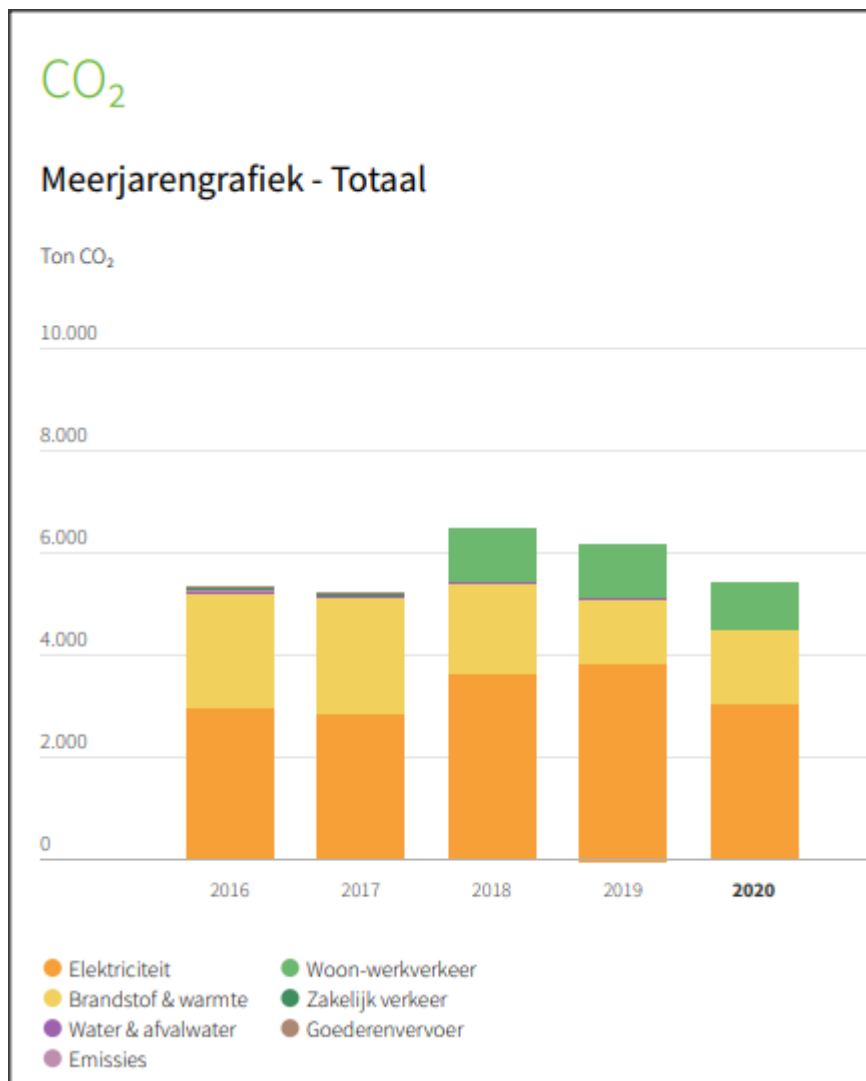
Dat het RKZ een relatief hoog elektraverbruik heeft, kan ermee te maken hebben dat veel systemen door het oude gebouw en oude installaties niet efficiënt worden gebruikt. Het RKZ is een energiemonitoringssysteem verder aan het implementeren om dit in kaart te brengen. Verder wordt de apparatuur steeds complexer, waardoor deze meer energie verbruiken en de zorg wordt steeds meer gedigitaliseerd.

Het gasverbruik is in 2019 enorm gedaald en helaas in 2020 weer licht toegenomen. Echter het was een koeler jaar dan 2019 met meer graaddagen, waardoor de verwarming vaker aan is gegaan in het RKZ.

Uit de benchmark is gebleken dat het RKZ ten opzichte van het gemiddelde van andere ziekenhuizen een relatief hoog gasverbruik heeft. In 2020 zijn maatregelen getroffen om het gasverbruik te verminderen, echter het gebouw is oud en om veel gas te besparen zal er een renovatie moeten gaan plaatsvinden.

Ook het elektraverbruik ligt hoger ten opzichte van de andere ziekenhuizen ondanks dat het elektraverbruik van het RKZ licht is gedaald. Dat het RKZ een relatief hoog elektraverbruik heeft, kan ermee te maken hebben dat veel systemen door het oude ziekenhuis niet efficiënt worden gebruikt. Het RKZ is langzamerhand een monitoringssysteem verder aan het implementeren om dit in kaart te brengen.

In het klimaatakkoord wordt echter niet specifiek gesproken over het verminderen van het energieverbruik. Het wordt juist breder getrokken. Men heeft het over CO₂ vermindering. Via de milieubarometer worden alle kengetallen met betrekking tot energieverbruik, afval en vervoer omgerekend naar een CO₂ footprint:

Figuur 3: CO₂ footprint

Hoe we onze CO₂ footprint kunnen verlagen, moet worden vastgelegd in een routekaart. Het RKZ heeft te maken met een verouderd gebouw en oude installaties. Doordat nagenoeg alle (gebouw gebonden) installaties *end of life* en afgeschreven zijn, dienen deze de komende jaren vervangen te worden. Dit heeft bouwkundig grote gevolgen waardoor een renovatie onontkoombaar is. Er wordt onderzocht in welke vorm een renovatie haalbaar is. Bij de renovatie dient duurzaamheid te worden meegenomen. Enerzijds om aan de klimaatdoelstellingen te voldoen en anderzijds vanwege het financiële exploitatievoordeel.

1. Inleiding

Hierbij treft u het milieujaarverslag 2020 aan. Het jaar 2020 is een volledig “Covid” jaar geweest. Dit heeft zeker zijn weerslag gehad op hetgeen bereikt is. De werkvloer is extra belast geweest en acties die met name voor die medewerkers waren, zijn gecancelled of verzet om de zorg niet extra te belasten. Natuurlijk zijn we wel verder gegaan met dingen die wel konden!

In dit jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde milieubeleid in het RKZ en wordt daarom verstuurd aan de Raad van Bestuur, de Medische Staf, de OR en de Raad van Commissarissen,

Dit jaarverslag is onder verantwoordelijkheid van de milieuoördinator opgesteld. Naast een verantwoording van de activiteiten die voor het milieu zijn gevoerd, geeft het verslag ook inzicht in de voorgenomen activiteiten voor 2021.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt kort het ontstaan van het RKZ besproken. In hoofdstuk 3 wordt besproken hoe milieu binnen de organisatie is geborgd, waarna in hoofdstuk 4 wordt weergegeven wat er op milieugebied is bereikt in 2019. In hoofdstuk 5 worden inspecties en audits uiteengezet. In hoofdstuk 6 worden de verbruiksgegevens geanalyseerd, waarna deze in hoofdstuk 7 via een benchmark^[begrip] worden vergeleken met andere ziekenhuizen. In hoofdstuk 8 wordt de voortgang van het milieumeerjarenplan besproken en in het laatste hoofdstuk (9) wordt een vooruitblik gegeven naar 2020.

In het milieujaarverslag^[begrip] worden veel specialistisch begrippen gebruikt. Om deze begrippen te verduidelijken is een begrippenlijst opgesteld, welke in bijlage 1 is weergegeven. Een begrip is te herkennen aan het teken ^[begrip].

2. Het Rode Kruis Ziekenhuis

Het RKZ is gebouwd in 1927 en in de loop der jaren zijn steeds stukjes bijgebouwd. In 1988 fuseert het RKZ met het Sint Jozef Ziekenhuis in Heemskerk na financiële problemen van het Sint Jozef Ziekenhuis. Vanaf 1993 is het Sint Jozef Ziekenhuis ook fysiek opgegaan in het RKZ en blijft alleen een buitenpoli aanwezig in Heemskerk.

Het RKZ is een middelgroot algemeen ziekenhuis voor de regio IJmond en maakt sinds 2016 onderdeel uit van het [Zorg van de Zaak-netwerk](#).

Het [Brandwondencentrum](#) van het RKZ staat nationaal en internationaal aan de top. Het ziekenhuis is gevestigd in Beverwijk en heeft een polikliniek in Heemskerk.

Het RKZ heeft **257 bedden** en er zijn rond de **1526 mensen (1112 FTE)** in dienst. Ca. 200 vrijwilligers komen met regelmaat over de vloer.

Bij het RKZ staat **de patiënt centraal**. We proberen de kwaliteit van de zorg steeds te verbeteren. Daarnaast willen we een zo volledig mogelijk pakket aan professionele zorg bieden. Daarom werken we nauw samen met huisartsen, thuiszorg, verpleeghuizen en andere zorgorganisaties in de regio.

Het Rode kruis heeft naast het hoofdgebouw nog een voormalige zusterflat, waarin kantoren een huisartsenpost, kiwanishuis en piketkamers zijn gevestigd. Een villa waarin kantoren zijn gevestigd en is hoofdhuurder van Vondellaan 8. Deze locatie wordt echter onderverhuurd aan Eyescan en aan de Obesitaskliniek. Tevens huurt het RKZ een aantal vierkante meters bij het voormalig Sint Jozef Ziekenhuis, wat nu eigendom is van de Viva Zorggroep. Hierin zit de prikpost en zijn kantoren en spreekkamers gevestigd.

3. Milieuzorg

Het RKZ is zich bewust van haar verantwoordelijkheid met betrekking tot de zorg voor milieu en het beleid op het gebied van milieu is er dan ook op gericht negatieve effecten op het milieu zoveel mogelijk te beperken.

4.1 Milieubeleid

Er is een milieucoördinator aanwezig binnen het ziekenhuis. De milieucoördinator maakt ieder jaar een milieujaarplan op en iedere 5 jaar een milieumeerjarenplan en een afvalpreventieplan^[begrip].

De milieucoördinator is tevens gecertificeerd als veiligheidsadviseur^[begrip]. Ieder jaar dient een jaarverslag te worden opgemaakt op gebied van ADR(vervoer gevaarlijke stoffen).

4.2 Milieu binnen de organisatie

Voor het RKZ is een duurzaam bewustzijn beleidsprioriteit. Doelstellingen op het gebied van duurzaamheid zijn een vast onderdeel van het bedrijfsbeleid. Het beleid op het gebied van duurzaamheid is erop gericht om mensenrechten te respecteren, eerlijk te handelen en negatieve effecten op het milieu zoveel mogelijk te beperken.

De Raad van Bestuur van het RKZ is eindverantwoordelijk voor het milieubeleid binnen de organisatie. Zij wordt hierbij ondersteund en geadviseerd door de milieucoördinator.

De milieucoördinator is werkzaam binnen de Facilitaire Dienst. De milieucoördinator is verantwoordelijk voor het opstellen en actueel houden van het milieubeleidsplan en de voortgang van de doelstellingen genoemd in het milieubeleidsplan. Tevens draagt de milieucoördinator zorg voor het voldoen aan milieuwet- en regelgeving, coördineert en initieert hij/zij milieuactiviteiten en heeft hij/zij een adviserende en begeleidende functie bij interne en externe milieuvraagstukken.

Als veiligheidsadviseur dient ook de wetgeving met betrekking tot de ADR^[begrip] (wetgeving vervoer gevaarlijke stoffen over de weg) gevolgd te worden. Wijzigingen hierin dienen doorgevoerd te worden.

4.3 Continue verbetering en borging

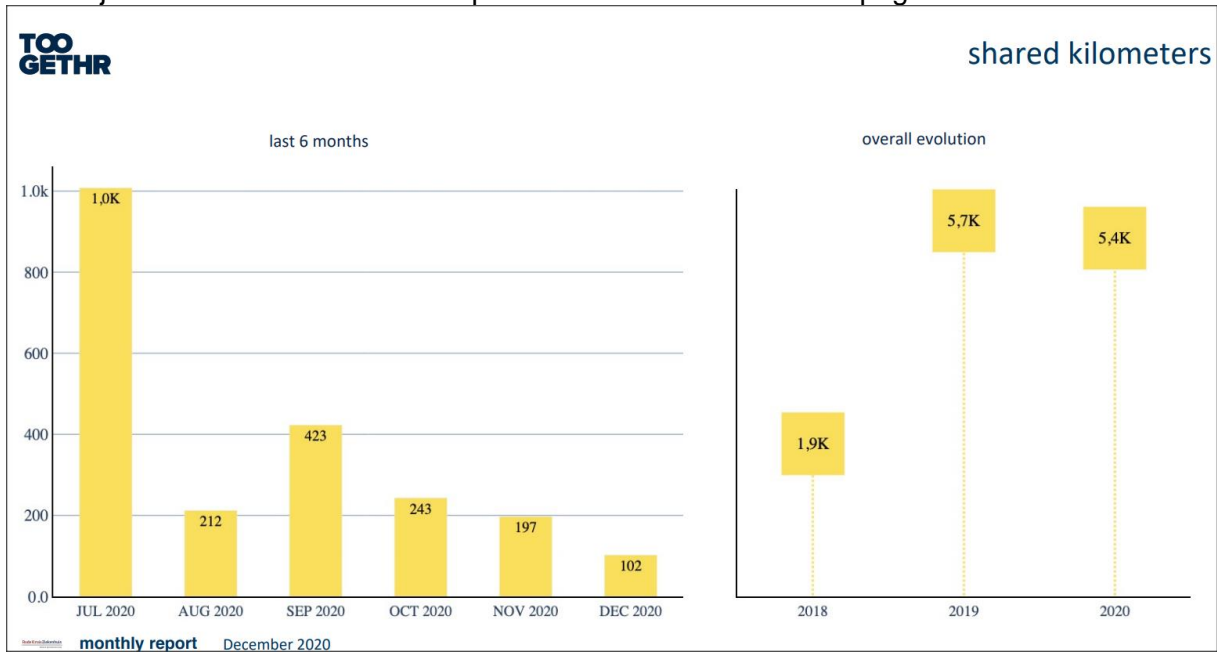
Om continue verbetering te waarborgen vinden er controles plaats door de milieucoördinator. Onder controles worden milieucontroles bedoeld, waarbij een afdeling wordt gecontroleerd op de milieuvergunning. De behaalde resultaten worden jaarlijks vastgelegd in een milieujaarverslag en gerapporteerd aan de Raad van Bestuur. Aan de hand van de milieujaarverslagen worden de milieudoelstellingen en verbetervoorstellen voor het daaropvolgende jaar opgesteld en vastgelegd in het milieujaarplan. Op deze wijze wordt de continuïteit en borging van de milieuzorg binnen het RKZ op bestuurlijk niveau vastgelegd en de milieuzorg gegarandeerd.

4. Milieuactiviteiten in 2020

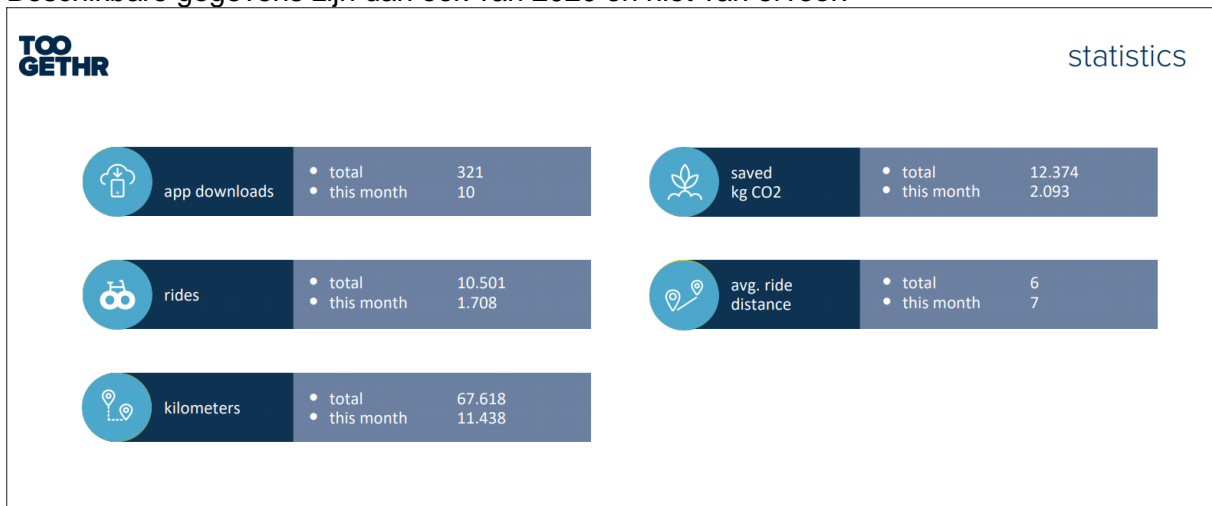
Door Covid zijn er in 2020 minder milieuactiviteiten gedaan dan gebruikelijk, maar er zijn wel degelijk wat projecten afgerond:

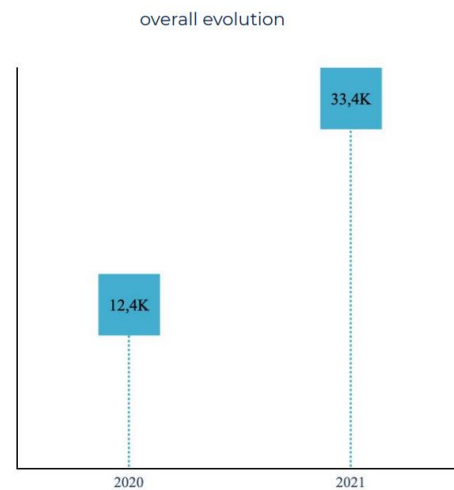
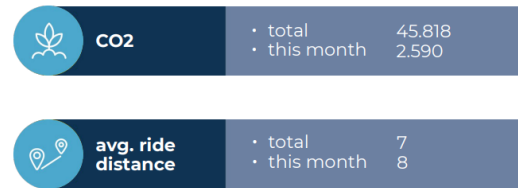
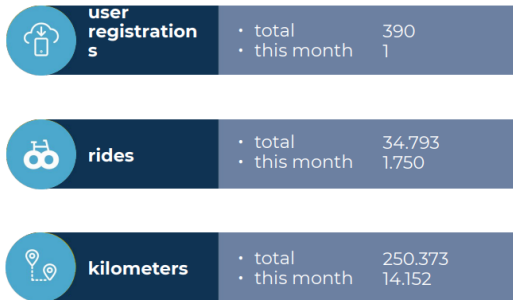
Vervoer

In 2020 zijn er door corona minder ritten gedeeld met andere collega's. Na corona gaan we weer kijken of we dit weer kunnen opstarten met een reclamecampagne.

Bij het RKZ gebruiken we ook een fietsapp. Via deze app wordt vastgelegd hoeveel kilometer er gereden wordt per fiets en hoeveel CO2 er bespaard wordt. Bij het RKZ wonen redelijk veel medewerkers in de buurt er wordt dan ook veel gefietst. De app is in 2020 vernieuwd. Beschikbare gegevens zijn dan ook van 2020 en niet van ervoor.

Voorlichting en onderricht

Er worden regelmatig intern op intranet stukjes geplaatst over verschillende milieu onderwerpen.

Er is een [intranetpagina](#) met betrekking tot milieu.

Milieuthermometer^[begrip]

Het RKZ heeft het Bronzen certificaat behaald. Het certificaat is op 4 december 2018 uitgereikt door wethouder Haydar Erol van de gemeente Beverwijk aan Jaap van den Heuvel, voorzitter van de Raad van Bestuur Rode Kruis Ziekenhuis.

Bronzen keurmerk Rode Kruis Ziekenhuis beloning voor resultaten

GOUD
ZILVER
BRONS

In 2019 en 2020 is het Bronzen certificaat geprolongeerd.

Energiebesparing

Het RKZ is verplicht een energiebesparingsrapport^[begrip] op te maken. Uit dit rapport zijn een aantal energiebesparende maatregelen gekomen. Buiten maatregelen uit het rapport worden (indien mogelijk) verdergaande maatregelen getroffen om de CO₂ uitstoot te verminderen.

De volgende energiemaatregelen zijn getroffen:

Jaar	Maatregel
2017	Condenspotten vervangen
	LED verlichting SEH
	Bewegingssensor is als proef geplaatst
2018	LED verlichting is geplaatst in de technische ruimten
	Wijziging in volgorde koeling bijzetten
	Wijziging in klep aansturen bij cv
	Nieuwe osmose installatie
	Nieuwe regelkast koeling
2019	Nieuwe LBK energielabel A
	Warmtewielen nieuwe LBK's in gebruik genomen
	Isolatie appendages en leidingen
	LED geplaatst technische ruimten in plaats van conventionele TL verlichting
2020	Zusterflat: zomerstand warm water gecreëerd
	Energiezuinige pompen aangeschaft
	Energiemonitoring uitgebreid
	Bij IC is LED verlichting geplaatst.
	LED verlichting en bewegingssensoren op verschillende plekken geplaatst

Bovenstaande maatregelen hebben met name een besparing gerealiseerd op het gasverbruik. Voor uitwerking hiervan zie hoofdstuk 7.1.

In 2020 heeft het RKZ meegedaan met de pilot om een routekaart op te stellen. Deze routekaart is vanaf juli 2021 verplicht. In deze routekaart wordt een route uitgestippeld om in 2030 30% CO₂ te besparen en in 2050 95%. In de routekaart is rekening gehouden met de grote renovatie die op de planning staat. Wanneer alle maatregelen worden doorgevoerd dat is 95% CO₂ besparing haalbaar.

Afval

Eind 2020 zijn onderzoeken gestart om kunststof apart in te gaan zamelen. Het verwerken van de kunststof stroom gaat steeds beter en er komen meer toepassingen voor gerycled plastic. In 2021 zal bepaald gaan worden of plastic apart ingezameld gaat worden binnen het RKZ.

Het RKZ zamelt wel plastic folie apart in voor afdelingen die hier veel van hebben. Dit geldt voor de afdelingen Goederentransport, magazijn en Transport.

5. Interne en externe audits en inspecties

Het RKZ dient zich te houden aan de Wet Milieubeheer. De vertaling van deze wet is voor het RKZ in het activiteitenbesluit vastgelegd. Hierin staan voorschriften waaraan het ziekenhuis zich moet houden, dit wordt gecontroleerd door de Omgevingsdienst IJmond.

Tot 1 januari 2016 had het RKZ nog een milieuvergunning^[begrip] (WM vergunning) en een lozingsvergunning (vroegere WVO vergunning). De milieuvergunning was op sommige punten minder streng dan het Activiteitenbesluit. Om deze versoepelingen te behouden, is er maatwerk aangevraagd bij de Omgevingsdienst IJmond^[begrip]. In maart 2018 is besloten dat de omgevingsdienst voornemens is om het maatwerk op deze punten toe te kennen.

Het RKZ dient tevens te voldoen aan de wetgeving op het gebied van vervoer gevaarlijke stoffen. Inspectie voor Leefomgeving en Transport (IL&T) en dient hiervoor een veiligheidsadviseur beschikbaar te hebben. De milieucoördinator heeft de cursus hiervoor gedaan.

Milieu

De Omgevingsdienst IJmond heeft besloten om in de periode dat zorginstellingen werken aan de voltooiing van de Greendeal en de implementatie van een milieumanagementsysteem, het ziekenhuis niet te controleren op de milieuwetgeving. Er is dan ook geen controle geweest door de overheid in 2020.

Water

Het RKZ beschikt over twee koeltorens. Bij onvoldoende behandeling van het water bestaat de kans op een legionellabesmetting van het water. Om dit te controleren wordt iedere maand (wanneer de koeltorens in bedrijf zijn) gecontroleerd op legionella. In 2020 zijn geen overschrijdingen geconstateerd.

Koelmiddel

Binnen het ziekenhuis zijn er verschillende installaties waarin een koelmiddel zit. Deze installaties worden allen jaarlijks geïnspecteerd en onderhouden. Een van de onderwerpen voor controle is lekkage van het koelmiddel. Koelmiddelen zijn vaak broeikasgassen en daarom is onderhoud belangrijk. In 2020 zijn er geen lekkages geweest van koelmiddel.

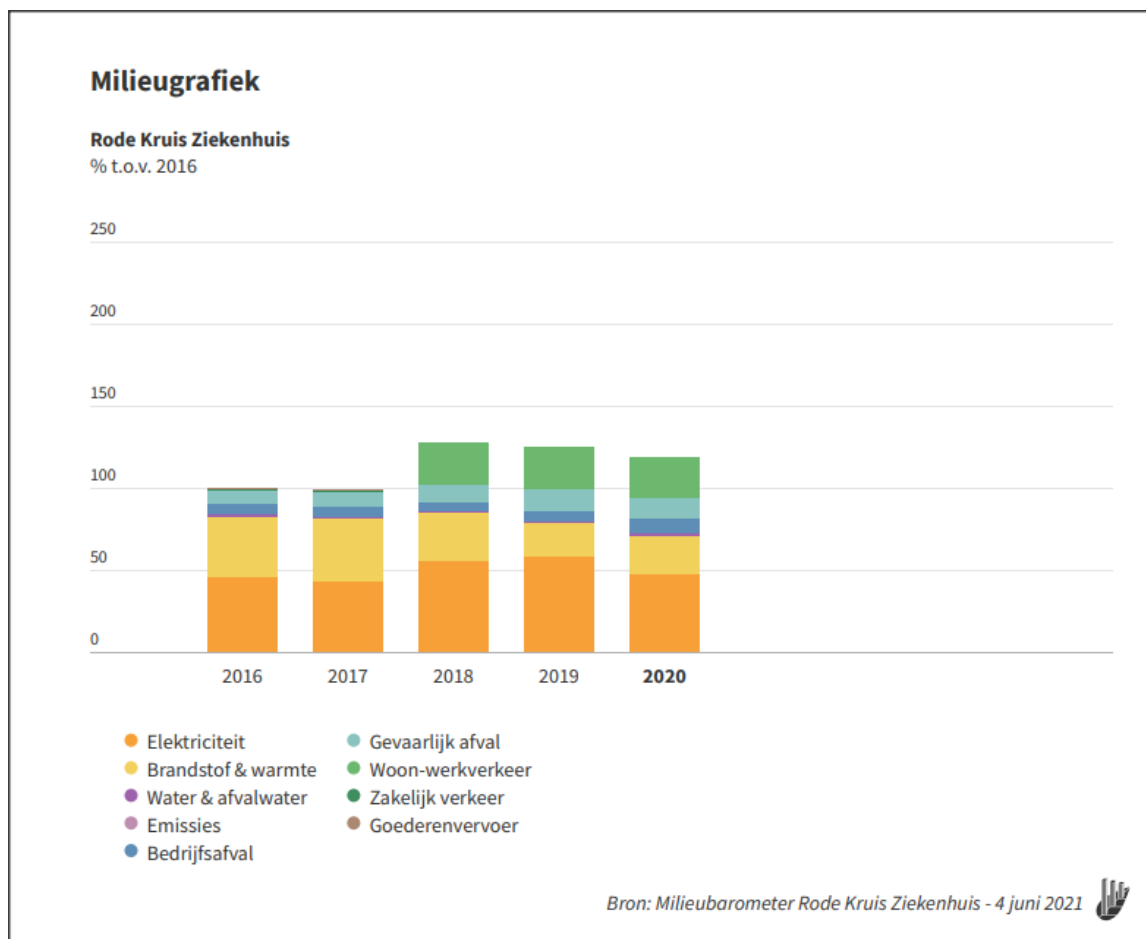
Incidenten en klachten

In 2020 zijn geen klachten met betrekking tot milieu binnen gekomen.

6. Verbruiksgegevens

Het RKZ is een grootverbruiker van bijvoorbeeld elektra, gas, water en afval. Om inzichtelijk te maken of het RKZ dit grootverbruik op een zelfde niveau houdt of dit verbeterd of verslechterd, worden de verbruiken bijgehouden.

In onderstaande grafiek wordt de verdeling van de milieubelasting in 2020 over verschillende thema's weergegeven.

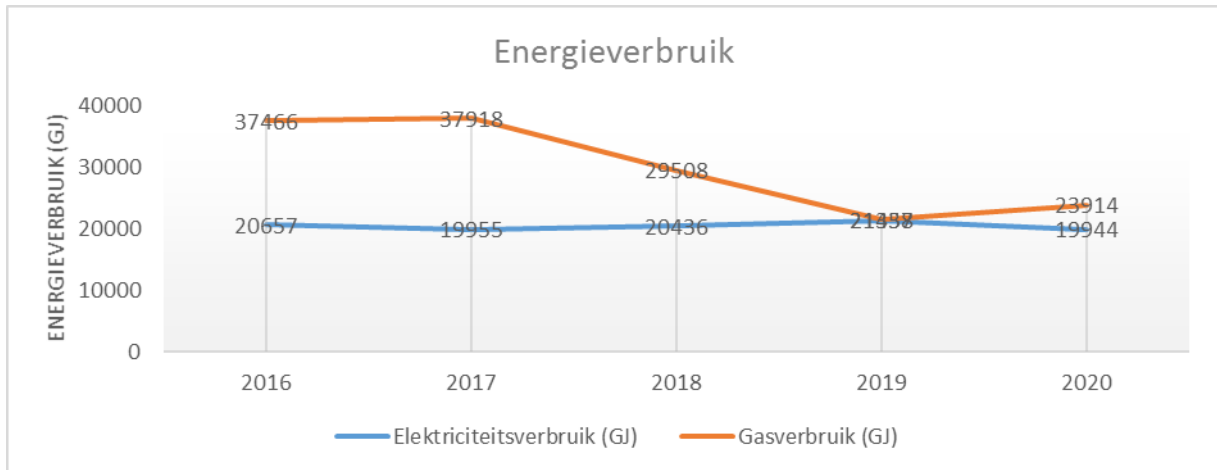
Figuur 4: milieubelasting per milieuthema

6.1 Energieverbruik

In onderstaande tabel en grafiek is te zien wat het totale energieverbruik is van het RKZ in 2020. Om het totale energieverbruik van het ziekenhuis te bepalen is het verbruik van elektra en gas omgerekend in MegaJoules.

Energie (MJ)	Verbruik 2016	Verbruik 2017	Verbruik 2018	Verbruik 2019	Verbruik 2020
Elektriciteit (excl wkk)	20.656.897	19.955.020	20.446.862	21.357.648	19.943.651
Gas (incl wkk tm 2015)	37.466.004	37.918.251	29.508.055	21.437.653	23.913.632
Totaal energieverbruik (MJ)	58.122.901	57.873.270	49.954.917	42.795.301	43.857.283

Tabel 1: Elektriciteit- en gasverbruik in MJ per jaar

Figuur 5: Energieverbruik RKZ

7.1.1 Elektraverbruik

Het elektraverbruik in 2020 is licht gedaald in vergelijking met 2019.

Wanneer het buiten warmer is dan binnen dient er extra gekoeld te worden. De zogenaamde koeldagen. 2020 was een warm jaar en dit resulteert dan ook in extra gebruik van de LBK's en dus ook in het stroomverbruik.

De oorzaak van het verminderen van het stroomgebruik ligt in het steeds verder verduurzamen van de verlichting en het beter inregelen van de luchtbehandeling.

Jaar	2016	2017	2018	2019	2020
Koeldagen	96,6	50,2	128	114	127

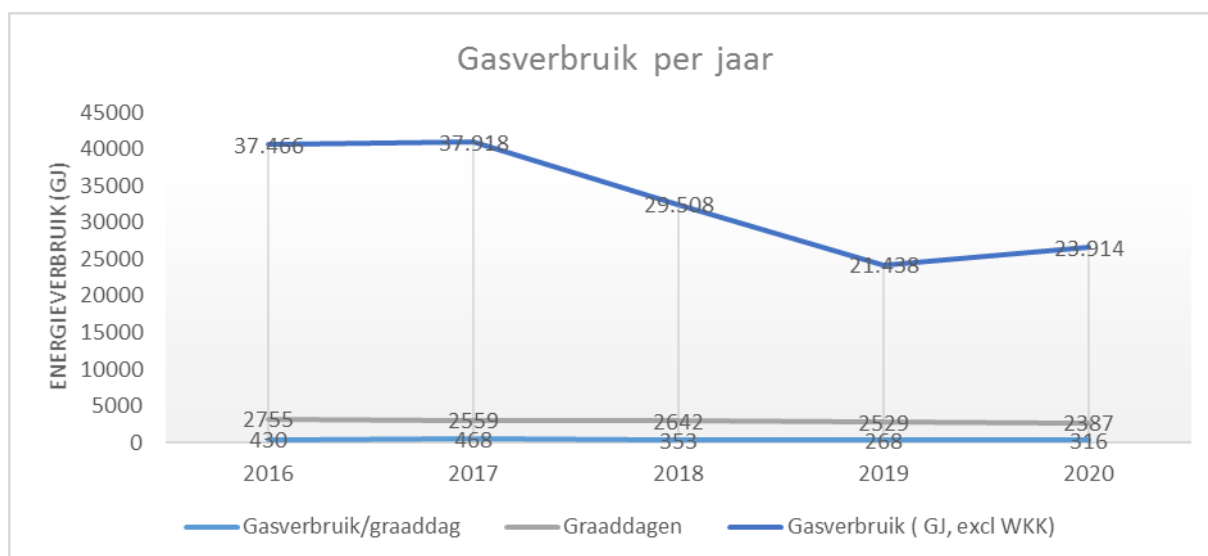
Tabel 3: Aantal koeldagen per jaar

(bron graaddagen: <http://www.kwa.nl/content/graaddagen-en-koeldagen>)

7.1.2 Gasverbruik

Sinds de WKK uit bedrijf is (2015), is het totaal energieverbruik gedaald. Dit komt omdat het rendement van de WKK in combinatie met de AbsorptieKoelMachine (AKM) te slecht is geworden. De AKM stond echter nog altijd leidend om als eerste de koeling te leveren, ondanks dat het rendement van de AKM slechter is dan de luchtbehandelingskasten (LBK). In 2018 is dit gewijzigd, wat een enorme impact heeft gehad op het gasverbruik. Eind 2018 zijn de warmtewielen in gebruik genomen van de nieuwe luchtbehandelingskast, wat een verdere besparing heeft opgeleverd. Tevens zijn veel leidingen en appendages geïsoleerd.

Het gasverbruik is ook afhankelijk van de buitentemperatuur. In een koud jaar is de warmtevraag groter en zal er meer verwarmd moeten worden. Een indicator voor de warmtevraag is de graaddag^[begrip]. Hoe meer graaddagen, hoe meer er verwarmd moet worden.

Jaar	2016	2017	2018	2019	2020
Graaddagen	2755	2559	2675	2529	2387
Gasverbruik excl. WKK (m ³)	1.183.760	1.198.049	932.324	677.335	755.565
Gasverbruik/graaddag	430	468	349	268	316

Tabel 4: Gasverbruik/graaddag

(bron graaddagen: <http://www.kwa.nl/content/graadagen-en-koeldagen>)

* het gasverbruik van de WKK is pas vanaf 2014 gemeten

Wanneer het gasverbruik per graaddag berekend wordt, is goed te zien dat het gasverbruik per graaddag vanaf 2016 is verminderd en t/m 2019 gedaald. In 2020 zijn er meer graaddagen geweest, wat de verhoging van het gasverbruik verklaard.

7.2 Water

Jaartal	2016	2017	2018	2019	2020
Waterverbruik (m ³)	34.907	35.429	36.472	35.445	33.327

Tabel 2 Drinkwaterverbruik per jaar

Het totale drinkwaterverbruik in 2020 is ten opzichten van 2019 licht gedaald. Over een aantal jaar genomen, blijft het waterverbruik redelijk gelijk.

7.3 Afval

Om te monitoren of de hoeveelheid afval van het ziekenhuis kleiner, groter of gelijk blijft, wordt er ieder jaar een vergelijk gemaakt met voorgaande jaren.

Jaartal	2016	2017	2018	2019	2020
Hoeveelheid afval (kilogram)	395.755	380.027	405.734*	416.530	721.388

Tabel 5: Hoeveelheid afval

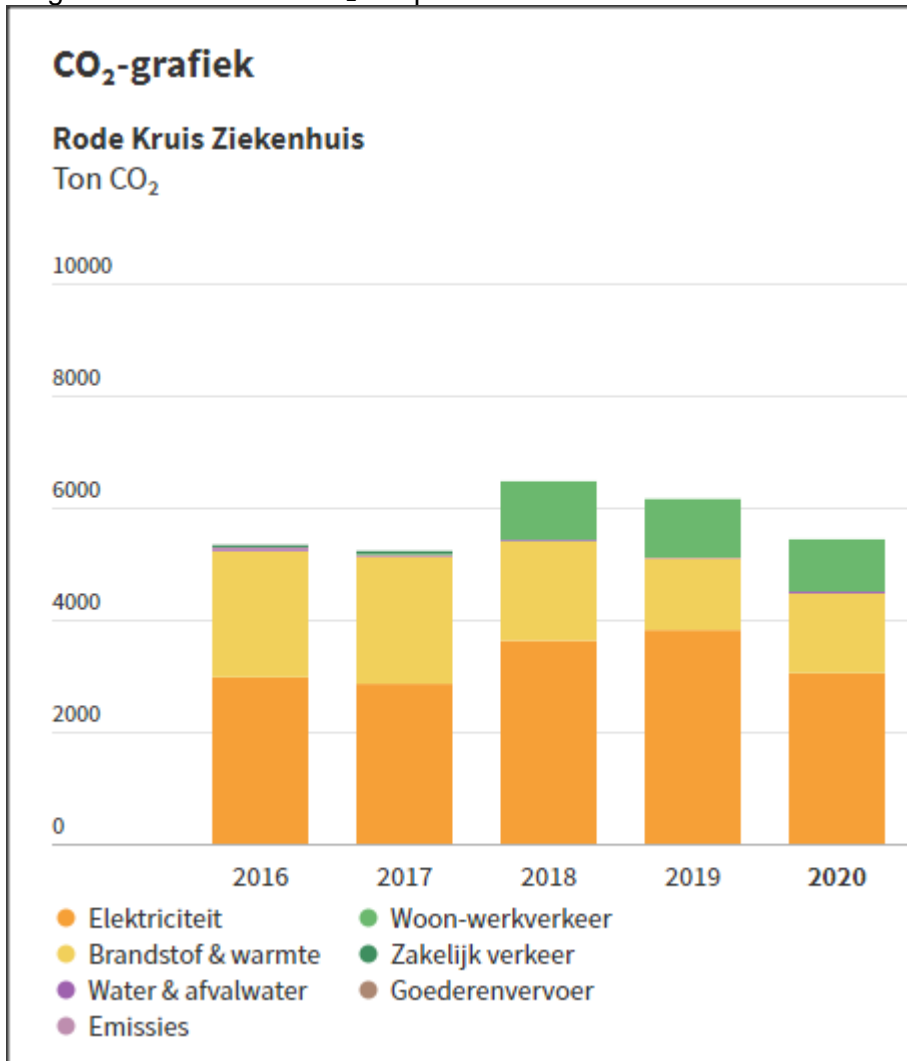
* Door het overstappen van afvalleverancier zijn de cijfers niet accuraat. Er zit een marge in het aantal kilogrammen.

Al vanaf 2017 is de totale hoeveelheid afval aan het stijgen. Steeds meer disposables zorgen voor een enorme toename. Eind 2019 is daar ook Corona bijgekomen, waardoor nog extra afval is geweest door extra bescherming van de medewerkers, de verplichte mondkapjes,

pakken en extra gebruik van handschoenen. Dit heeft zich in 2020 doorgezet, waardoor het afval enorm is toegenomen. Het bedrijfsafval is bijna met 50% toegenomen door corona.

7.4 CO₂ footprint

In het klimaatakkoord wordt niet specifiek gesproken over het verminderen van het energieverbruik. Het wordt juist breder getrokken. Men heeft het over CO₂ vermindering. Via de milieubarometer worden alle kengetallen met betrekking tot energieverbruik, afval en vervoer omgerekend naar een CO₂ footprint:

Figuur 6: CO₂ footprint

Eind 2017, begin 2018 is een grote mobiliteitsenquête uitgevoerd. Uit deze gegevens is het woon-werkverkeer in kaart gebracht. Vanaf eind 2017 is ook begonnen met energiebesparingen te implementeren. Met name het gasverbruik is sinds die tijd enorm afgenomen. Helaas in 2020 weer wat gestegen. Elektriciteit is in 2020 juist licht gedaald.

8. Benchmark

Het RKZ heeft in 2021 meegedaan met de benchmark Milieubarometer over 2020. In deze benchmark kunnen ziekenhuizen onderzoeken of bijvoorbeeld de energieverbruiken hoog zijn vergeleken met een vergelijkbaar ziekenhuis.

Een benchmark kan alleen gedaan worden indien men de getallen kan vergelijken met andere vergelijkbare ziekenhuizen. Aan de benchmark van de milieubarometer doen 34 ziekenhuizen mee. Voor afval is het aantal bedden dan belangrijk. In de benchmark is dan ook gekeken naar de getallen van vergelijkbare ziekenhuizen.

Energie

Uit de benchmark^[begrip] is gebleken dat het RKZ ten opzichte van het gemiddelde van andere ziekenhuizen een relatief hoog gasverbruik heeft. In 2020 zijn enige maatregelen getroffen om het gasverbruik te verminderen, echter het gebouw is oud en om veel gas te besparen zal er een renovatie moeten gaan plaatsvinden. Men onderzoekt de mogelijkheden hier nu toe.

Ook het elektraverbruik ligt hoger ten opzichte van de andere ziekenhuizen en het elektraverbruik van het RKZ blijft ieder jaar stijgen. Dat het RKZ ook een relatief hoog elektraverbruik heeft, kan ermee te maken hebben dat veel systemen door het oude ziekenhuis niet efficiënt worden gebruikt. Het RKZ is langzamerhand een monitoringssysteem aan het implementeren om dit verder in kaart te brengen.

Afval

Over 2020 is een benchmark geweest van alle ziekenhuizen in Nederland die zijn aangesloten bij de milieubarometer. Alle ziekenhuizen die hieraan mee wilden doen, moesten de milieubarometer invullen. De milieubarometer omvat verschillende milieu onderwerpen, waaronder afval.

Het RKZ zit qua percentage afvalscheiding onder het gemiddelde. Dit wil zeggen dat wij minder aan afvalscheiding doen dan de andere ziekenhuizen. Nu is 2020 niet een goed jaar om afval te vergelijken in verband met de corona, dus dit jaar zullen we niet verder in gaan op het afval. Volgend jaar is hopelijk de hoeveelheid afval weer representatief en kunnen we dan weer een conclusie aan de benchmark verbinden.

9. Voortgang milieudoelen milieubeleidsplan 2018-2022

In het milieubeleidsplan 2018-2022 staan verschillende doelen vermeld. In de tabel hieronder wordt de voortgang vermeld van de doelen gesteld in het jaar ervoor (in dit geval 2019) en het huidige jaar (2020)

	Doel	Voortgang
1	Milieuthermometer Brons wordt voor december 2019 geprolongeerd	
2	Milieuthermometer Zilver wordt voor december 2021 behaald	
3	Register wet en regelgeving wordt opgemaakt in 2018	
4	Er wordt in 2018 een maatwerk verzoek ingediend bij ODJ ivm overgang vergunning naar activiteitenbesluit	
5	Bijhouden van de gevaarlijke stoffen register	
6	Jaarlijks onderzoeken of CMR, prioritaire stoffen vervangen kunnen worden door minder gevaarlijke stoffen	
7	Alle veiligheidsinformatiebladen dienen voor iedereen beschikbaar te zijn in 2018	
8	Milieu en milieubeleidsstukken moeten zijn opgenomen op de website van het RKZ	
9	Er dient vanaf 2019 ieder jaar een jaarverslag opge maakt te worden	
10	Afvalanalyse laten uitvoeren door afvalinzamelaar	
11	Energiebesparingsmaatregelen uit EBP en erkende maatregelen uitvoeren indien binnen 5 jaar terugverdiend	 loopt op schema
12	Er wordt een folder (oid) verstrekt na positieve uitkomst arbeidsvoorwaardengesprek vanaf 2019	Nog niet gestart
13	Duurzaam inkopen introduceren vanaf 2019	 door bezetting Inkoop nog niet opgestart
14	Nieuwe milieubeleidsverklaring opmaken in 2019	Gecancelled is niet meer verplicht.
15	Duurzame producten in het personeelsrestaurant dienen herkenbaar gelabeld te worden in 2019	Nog niet gestart

10. Milieuactiviteiten in 2020

Duurzaam inkopen

Doordat de personele bezetting een tijd een probleem is geweest bij de afdeling Inkoop, is dit onderwerp naar achter geschoven. Planning is nu dat dit in 2020 opgestart gaat worden. Er zal dan een beleid moeten worden gemaakt hiervoor die het RvB moet goedkeuren. Na goedkeuring zal het duurzaam inkopen worden ingevoerd. Duurzaam inkopen is een verplicht onderdeel voor milieuthermometer Zilver. Het doel is om milieuthermometer zilver te halen in 2020 mits dit technisch haalbaar is.

Vervoersmanagement

In het voorjaar van 2020 wordt wederom een fietschallenge gehouden. Ook het carpoolen wordt gepromoot.

Afval

Er is een afvalhandboek gemaakt, deze dient beschikbaar te komen voor iedereen. Er is een gerecyclede versie beschikbaar van onze vaten voor het specifiek ziekenhuisafval. Er zal onderzocht worden of dit aangeschaft kan gaan worden. Tevens wordt er dit jaar een afvalanalyse gedaan om te onderzoeken of het restafval goed gescheiden wordt.

Het is nu de beurt aan de zorg om te worden meegenomen in het duurzaamheidsbeleid van het ziekenhuis. Alle afdelingen zullen bezocht worden om het te hebben over het afval en duurzaamheid in het algemeen. Zo wordt de zorg ook bewuster van het duurzaamheidsbeleid van het ziekenhuis.

Energiebesparende maatregelen

Verder plaatsing van LED verlichting
Plaatsen van bewegingssensoren en indien mogelijk daglichtsensoren
Meer energiemonitoringsmeters plaatsen, zodat we beter kunnen onderzoeken waar veel energie verbruikt wordt.

Prolongeren milieuthermometer Brons

Ieder jaar wordt een audit gedaan in verband met ons managementsysteem de milieuthermometer. In 2020 wordt een zogenaamde tussenaudit gedaan om te voortgang te bewaken.

Database gevaarlijke stoffen

De database gevaarlijke stoffen is aangeschaft en gevuld met de stoffen die we in het ziekenhuis hebben. In 2020 zal onderzocht worden welke Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) we hebben en of deze eventueel vervangen kunnen gaan worden.

Routekaart

Er is een klimaatakkoord gekomen om de klimaatverandering te stoppen. In dit klimaatakkoord staat dat er 49% CO₂ reductie in 2030 en 95% in 2050 bereikt moet zijn. In ons milieumanagementsysteem milieuthermometer is een plan verplicht gesteld hoe te komen tot deze doelen. Dit plan moet worden vastgelegd in een routekaart, die ook het RKZ moet opmaken. De routekaart is opgestart in 2019 en wordt afgemaakt in 2020.

Bijlagen

Bijlage 1: Begrippenlijst

BIJLAGE 1: Begrippenlijst

Begrip	Definitie
Afval	Goederen of stoffen die voor de eigenaar geen waarde meer hebben. Afval kan in aanmerking komen voor hergebruik, recycling of storten.
Afvalscheiding	Het scheiden van afval in verschillende segmenten die daardoor geschikt worden voor hergebruik of recyclen.
Afvalpreventie	Het voorkomen dan wel het beperken van het ontstaan van afvalstoffen en emissies (kwantitatieve preventie) of het verminderen van de milieuschadelijkheid van afvalstoffen (kwalitatieve preventie).
Afvalpreventieplan	Het plan waarin beschreven wordt hoe de hoeveelheid afval teruggebracht en verminderd kan worden om de kosten te verlagen.
Afvalstromen	De verzamelnaam voor de verschillende soorten afval, zoals papier, glas en specifiek ziekenhuisafval.
Afvalprocedures	Het op een gespecificeerde en specifieke wijze omschrijven van processen en activiteiten over afval.
Audits	systematische en onafhankelijke onderzoeken om te bepalen of activiteiten op het gebied van kwaliteit en de daarmee samenhangende resultaten overeenstemmen met de geplande maatregelen of beoogde doelen.
Bevoegd gezag	De term wordt doorgaans gereserveerd voor het gezag van controlerende instanties van de overheid .
CO ₂ footprint	Is een getal dat weergeeft hoeveel biologisch productieve grond- en wateroppervlakte een bepaalde instelling in een jaar gebruikt om zijn consumptieniveau te kunnen handhaven en zijn afvalproductie te kunnen verwerken.
Duurzaam	Kwalificatie van activiteiten en ontwikkelingen die enerzijds voorzien in de behoefte van de huidige generatie, maar anderzijds niet leiden tot beperkingen voor toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien.
Energie	Een fysische grootte, aangevende de geschiktheid om arbeid te verrichten of warmte af te geven. De eenheid van energie is de joule (J).
Energiebesparende maatregelen	Het nemen van maatregelen om het energieverbruik en -gebruik te verminderen.

Energiegebruik/verbruik	De som van aanvoer, winning en voorraadonttrekking, verminderd met de afleveringen van energiedragers. Het energieverbruik wordt in eerste instantie berekend voor alle energiedragers tezamen die in een bedrijf, een bedrijfstak of afdeling worden verbruikt. Deze som is een positief getal. Voor afzonderlijke energiedragers kan het echter om een negatief getal gaan..
Emissies	Uitworp of uitstoot van een hoeveelheid luchtverontreinigende verbinding(en) die bij het verbranden van fossiele brandstoffen vrijkomt en (eventueel na reiniging) de schoorsteen verlaat.
Gevaarlijk afval	Afval dat gevaarlijk is voor mens, dier of milieu. Bijvoorbeeld afval dat zware metalen, polychloorbifenylen (PCB's) of (landbouw)chemicaliën bevat. Ook afgewerkte olie, oliefilters, batterijen, accu's, oplosmiddelen en beitsbaden zijn gevaarlijk afval.
Graaddagen	Is een rekeneenheid om de (variërende) temperatuur op een eenvoudige manier mee te kunnen nemen in berekeningen, met name in berekeningen over energieverbruik. Een graaddag is relatief ten opzichte van een referentie temperatuur, meestal die waarbij geen verwarming meer nodig is (typisch 18 graden Celsius).
Milieu	Het geheel van de natuurlijke, maatschappelijke en culturele omgeving dat op een levend wezen zijn invloed doet gelden.
Milieubarometer	De Milieubarometer is een instrument waardoor milieuscore, CO ₂ -footprint ^[begrip] en bijbehorende kosten van de instelling eenvoudig en snel zichtbaar worden. Dit wordt bereikt door gegevens over energie, water, afval, emissies, transport en papierverbruik in te vullen. De milieubarometer biedt ook een benchmark tussen de verschillende ziekenhuizen, zodat bijvoorbeeld de afgevoerde afval van ziekenhuis x vergeleken kan worden met ziekenhuis y.
Milieubeleid (plan)	De algemene doeleinden en beginselen voor het handelen van het bedrijf op milieugebied, met inbegrip van de naleving van alle relevante wettelijke milieuvoorschriften, welke vastgelegd zijn in het milieubeleidsplan.
Milieubeleidsverklaring	Akte waarbij een persoon, groep personen of organisatie een uitspraak doet gericht op enig rechtsgevolg en schriftelijk is vastgelegd.
Milieujaarplannen	Plan waarin de ondernemingsdoelstellingen voor het komende (kalender)jaar zijn vastgelegd. Meestal in de vorm van een plan voor de komende drie jaren, dat jaarlijks bijgesteld wordt.

Milieujaarverslagen	Documentatie die een samenvatting geeft van de activiteiten op milieugebied van een organisatie gedurende een jaar.
Milieuthermometer	<p>De Milieuthermometer Zorg is ontwikkeld door de vereniging Milieuplatform Zorgsector (MPZ) in samenwerking met SMK (Stichting Milieukeur). De Milieuthermometer bestaat uit een set van criteria om aan een duurzame bedrijfsvoering te voldoen op grond waarvan een ziekenhuis, GGZ, verpleeginstelling of zorginstelling een bronzen, zilveren of gouden certificaat kan halen.</p> <p>Hiermee krijgt de directie van een zorginstelling de beschikking over een handzaam instrument om de milieuprestatie en milieuzorg structureel te verbeteren en concreet aantoonbaar te maken voor personeelsleden, cliënten, bezoekers en andere belanghebbenden zoals zorgverzekeraars.</p>
Milieumanagementsysteem	Een milieumanagementsysteem is een manier om systematisch milieumaatregelen te organiseren met inachtneming van vooraf bepaalde routines. Dit systeem vereist een milieubeleid, milieudoelstellingen en een milieuorganisatie.
Specifiek Ziekenhuisafval	Al het afval van een ziekenhuis welke besmet is met medicijnen, bloed, sputum of andere lichaamseigen vloeistoffen.
Vervoersmanagement	Het inzichtelijk hebben van de bereikbaarheid van de organisatie voor klanten, bezoekers en patiënten. Dit kan besparingen en meer parkeerruimte opleveren, minder files en een bijdrage leveren aan een beter milieu.